

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ COMIC ΣΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΤΥΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΔΑΦ.

Φορέας: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Κέντρο Μελέτης και Έρευνας της Ιστορίας της Εκπαίδευσης και του Διδασκαλικού Επαγγέλματος (ΚΕΜΕΙΕΔΕ) Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Συγγραφείς: Τράντου Χρυσή, Βαρσαμίδου Δέσποινα.

ΣΚΟΠΟΣ

Η παρούσα μελέτη εστιάζεται στην συμβολή της χρήσης των κόμικ στην ενίσχυση των επικοινωνιακών- κοινωνικών δεξιοτήτων σε παιδιά τυπικής ανάπτυξης και παιδιά με ΔΑΦ τόσο σε ένα πλαίσιο ομάδας όσο και σε ατομικό επίπεδο. Συγκεκριμένα απαντήθηκαν τα εξής ερωτήματα:

1. Βελτιώνονται οι δεξιότητες της κοινής προσοχής (joint attention) στο σύνολο της ομάδας;
2. Βελτιώνονται οι δεξιότητες της εναλλαγής σειράς κατά τη διάρκεια μιας συζήτησης για όλα τα μέλη της ομάδας;
3. Βελτιώνονται οι δεξιότητες διατήρησης ενός θέματος συζήτησης για όλους τους συμμετέχοντες;
4. Θα παρατηρηθούν αλλαγές στη συμπεριφορά σε κάθε υποκείμενο της μελέτης;

Υλικό - μεθοδολογία

Συμμετέχοντες

Δείγμα αποτέλεσε μία μικτή ομάδα παιδιών που ακολουθούν πρόγραμμα ομαδικής θεραπείας με στόχο την βελτίωση των κοινωνικών τους δεξιοτήτων σε ιδιωτικό κέντρο λογοθεραπείας. Τα παιδιά με ΔΑΦ φέρουν επίσημη διάγνωση από διεπιστημονική ομάδα δημόσιου νοσοκομείου και τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης διαθέτουν τις ίδιες γλωσσικές ικανότητες.

- Δύο (2) παιδιά τυπικής ανάπτυξης ηλικίας 6 έως 9 ετών και
- τέσσερα (4) παιδιά με ΔΑΦ ηλικίας 6 έως 10,6 ετών.

Υλικό

- Ανάλυση δεδομένων με το πρόγραμμα excel του Microsoft office.

- Διεξήχθη σε 4 φάσεις:

Φάση 1: χορήγηση τεστ κι ερωτηματολογίων προς συλλογή δεδομένων.

Φάση 2: εισαγωγή στο πρόγραμμα Pixton και ανάθεση αρμοδιοτήτων .

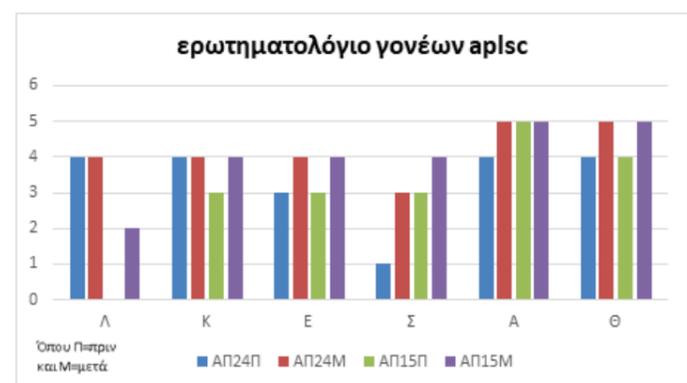
Φάση 3: δημιουργία κόμικ, επιλογή θέματος, χαρακτήρων-ρόλων.

Φάση 4: επαναχορήγηση τεστ και ερωτηματολογίων.

- Ερωτηματολόγιο Αναπτυξιακού προφίλ Κοινωνικής Επικοινωνίας(ΑΠΚΕ)
- Ελληνική Έκδοση APLSC. Εγχειρίδιο Αναφοράς Γονέων Non Word Book.
- Γλωσσικά Εργαλεία Δοκιμασία Εκφραστικού Λεξιλογίου Εικόνες Δράσης - Δοκιμασία Πληροφοριακής & Γραμματικής Επάρκειας.
- Πρόγραμμα δημιουργίας κόμικ Pixton

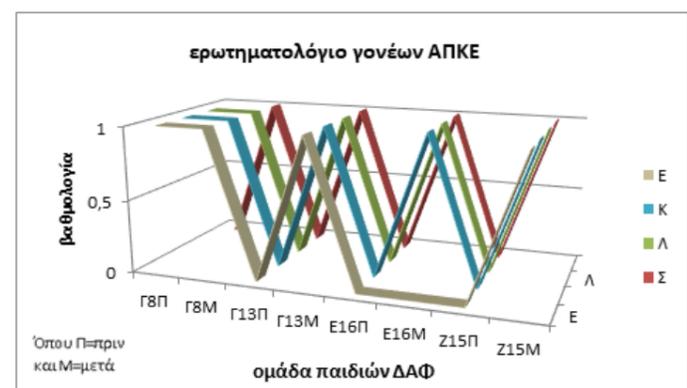
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μετά από 15 συνεδρίες τόσο τα παιδιά με ΔΑΦ όσο και εκείνα της τυπικής ανάπτυξης, παρουσίασαν εξέλιξη στις επικοινωνιακές- κοινωνικές δεξιότητες τους. Ειδικότερα στις δεξιότητες της κοινής προσοχής (joint attention), της εναλλαγής σειράς κατά τη διάρκεια μιας συζήτησης και της διατήρησης θέματος συζήτησης (ερωτήσεις 24,15).

Γράφημα 1: Αποτελέσματα APLSC ερωτηματολογίου πριν και μετά την παρέμβαση

Συγκεκριμένα παρατηρήθηκαν εκδηλώσεις συμπεριφοράς δεξιοτήτων ενεργούς συμμετοχής από όλα τα μέλη και σε ατομικό επίπεδο παρατηρήθηκαν νέες συμπεριφορές σε διάφορα περιβάλλοντα και με διαφορετικούς επικοινωνιακούς συντρόφους.

Γράφημα 2: Αποτελέσματα ΑΠΚΕ ερωτηματολογίου πριν και μετά την παρέμβαση

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπεράσματα

Τα Comic Strip Conversations (CSC) προάγουν την κοινωνική κατανόηση κι από τις δυο πλευρές, τόσο των ατόμων με διαταραχές στο φάσμα του Αυτισμού όσο και εκείνων με τυπική ανάπτυξη. επιπλέον είναι πολύ αποτελεσματική μέθοδος καθώς παρατηρείται να μειώνει την προκλητική συμπεριφορά και να αυξάνει την κοινωνική αλληλεπίδραση των ατόμων με Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aldughaysh, K., S. (2017).The Efficacy of Digital Comic Strip Conversations to Teach Empathetic Responding to Children with Autism, Missouri State University.
- Bock, M., Rogers, M. F., & Myles, B. S. (2001). Using social stories and comic strip conversations to interpret social situations for an adolescent with Asperger syndrome. *Intervention in School and Clinic*, 36(5), 310-313.
- Βογινδρούκας, Ι. (2008). Πραγματολογική ανάπτυξη και διαταραχές. Στο Δ. Νικολόπουλος (Επιμ.). Γλωσσική Ανάπτυξη και Διαταραχές (σελ. 317-343). Αθήνα: Τόπος.